

CNPAC

CENTRUL NAȚIONAL
DE PREVENIRE A ABUZULUI
FAȚĂ DE COPII

Nr. 310
din 29.10.2019

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
Doamnei Ala NEMERENCO
Ministrului

Aviz

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (prevenirea hărțuirii sexuale la locul de muncă)

Prin prezenta, A.O. Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, Vă comunică că a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative care vizează prevenirea hărțuirii sexuale la locul de muncă și vine cu următoarele comentarii:

Analizând Nota informativă conchidem că proiectul de lege are drept scop introducerea unor norme care ar asigura contracararea fenomenului hărțuirii sexuale la locul de muncă și de studii. În același timp, în conținutul proiectului, la propunerile de modificare a Codului educației, este introdusă o noțiune nouă – *"violența psihologică – bullying"*, despre care nu se face nici o mențiune în nota informativă. Mai mult decât atât, din conținuturile propuse a fi introduse în Codul educației, nu este clar căror subiecți se aplică acestea, sunt sau nu copiii/ elevii subiecți vizati în acest context. Or, realizând o analiză a conceptului bullying, constatăm că în accepțiune largă, acesta include atât fenomenul violenței la serviciu, cât și pe cel al violenței în instituțiile de învățământ. Statele membre ale Consiliului Europei, dar și cele membre ale Uniunii Europene, au ajuns la un consens de a utiliza această noțiune doar în privința acțiunilor manifestate în instituțiile de învățământ, cu precădere între semeni. În raportul *Addressing violence in schools through education for democratic citizenship and human rights education*, 2017¹ realizat sub egida Consiliului Europei, se menționează că în majoritatea țărilor, nu se face nici o distincție între termenii de violență școlară, agresivitate și bullying.

Totodată, nu putem reduce noțiunea de bullying doar la violență psihologică, dat fiind faptul că studiile din domeniu recunosc că bullying-ul este considerat o formă de violență fizică și psihologică, conduită intenționată care vizează producerea unor prejudicii (răpire, distrugere, daune) unor persoane (inclusiv proprietiei persoane), cu diferite cauze care determină noi forme de violență.²

¹ <https://rm.coe.int/16807004db>

² School Violence and Bullying Global Status Report , UNESCO, 2017
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000246970>

Conform prevederilor Legii nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte.

Aparent, proiectul dat de lege nu își propune să acopere și aceste situații, iar dacă o face, reglementarea propusă este insuficientă, fragmentară și cauzează îngustarea conceptului într-o manieră nepotrivită cu standardele internaționale.

Suntem de părere că fenomenul bullying-ului între copii, reprezintă o îngrijorare care necesită abordare deosebită și reglementare corespunzătoare, având în vedere amplificarea fenomenului în ultimii ani. Însă, bullying-ul și hărțuirea sexuală sunt două fenomene sociale diferite și foarte complexe și, prin urmare, necesită a fi abordate individual, iar combaterea și prevenirea lor urmează a fi făcută într-o manieră sistemică și holistică, prin elaborarea unor strategii sau planuri de acțiuni la nivel guvernamental.

Având în vedere cele menționate anterior, pentru a evita o interpretare neuniformă sau eronată, recomandăm excluderea prevederilor referitoare la bullying din proiectul dat de lege.

Totodată, susținem ideea de a fi dezvoltate în R.Moldova a politicilor educaționale de prevenire și combatere a bullyingului în rândul copiilor.

Cu respect,

Daniela SÎMBOTEANU

Președinte A.O. CNPAC

